מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מושגי יסוד בניתוח משמעות ביצירה: אירוניה, סמל, מוטיב, ארמז, נושא ורעיון, כותרת
- לזהות את המושגים הללו בדוגמאות קצרות
- לתרגל יישום המושגים בכתיבה עצמאית

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנת המושגים

1. ב – פער בין מה שנאמר למה שקורה בפועל
2. ב – לייצג רעיון גדול מעבר למשמעות הרגילה
3. ב – פרט שחוזר כמה פעמים ויוצר חוט מקשר

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – אירוניה היא דווקא פער בין הציפייה למציאות
2. נכון – כך מוגדר בדף
3. נכון – כך מוגדר בדף

חלק ג' – השלמת מילים

1. סמל
2. אירוניה
3. מוטיב

חלק ד' – התאמה

- 1 – ב (פער בין ציפייה למציאות)
- 2 – ד (חפץ שמייצג רעיון גדול)
- 3 – א (פרט חוזר לאורך היצירה)
- 4 – ג (רמז לסיפור מוכר אחר)

חלק ה' – זיהוי ויישום

1. מוטיב - כי מדובר בפרט שחוזר כמה פעמים ויוצר חוט מקשר ביצירה

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. התלמיד יזהה נושא ורעיון מרכזי ביצירה, וינסה לאתר סמל או מוטיב אם קיים, עם הסבר קצר

כרטיס יציאה – מה לחפש

- סמל מייצג רעיון, מוטיב חוזר כדי ליצור קשר
- דוגמה הגיונית לפער בין ציפייה למציאות
- הכותרת מכוונת את הקריאה ומרמזת על תוכן

טיפים להפעלה:

- אפשר להביא דוגמה מוכרת מהכיתה ולנתח אותה יחד לפי המושגים
- כדאי לתרגל זיהוי מושגים בטקסט קצר לפני הכתיבה העצמאית
- לחלק מהתלמידים אפשר לדלג על השאלות המסומנות כקשות

דף תרגול: משמעות - סמל, מוטיב, רעיון

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל מושגים שעוזרים לנו להבין את המשמעות העמוקה של יצירה ספרותית - מעבר לעלילה הפשוטה.

בנק מילים: אירוניה | מוטיב | סמל

1 חלק א' – הבנת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זו אירוניה?

א) חזרה על פרט לאורך היצירה ב) פער בין מה שנאמר למה שקורה בפועל

ג) רמז לסיפור מקראי

2. מה תפקיד הסמל ביצירה?

א) לחזור כמה פעמים ב) לייצג רעיון גדול מעבר למשמעות הרגילה

ג) ליצור הומור

3. מה זה מוטיב?

א) רמז ליצירה אחרת ב) פרט שחוזר כמה פעמים ויוצר חוט מקשר

ג) שם היצירה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אירוניה היא כאשר מה שקורה תואם בדיוק את הציפיות	☐	☐
2	סמל יכול להיות חפץ, דמות, צבע או מקום	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	ארמז מוסיף רובד משמעות מהמקור אל היצירה החדשה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הוא חפץ או דמות שמייצגים רעיון גדול ומופשט

2. כאשר יש פער בין מה שנאמר למה שקורה בפועל, זו _____

3. פרט שחוזר כמה פעמים ביצירה נקרא _____

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אירוניה	___	**א.** פרט חוזר לאורך היצירה
2. סמל	___	**ב.** פער בין ציפייה למציאות
3. מוטיב	___	**ג.** רמז לסיפור מוכר אחר
4. ארמז	___	**ד.** חפץ שמייצג רעיון גדול

5 חלק ה׳ – זיהוי ויישום

ענו בקצרה.

1. בסיפור חוזר שוב ושוב תיאור של שעון עצר. איזה מושג זה מדגים ולמה?

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו יצירה (סיפור, שיר) שלמדתם וכתבו: מהו הנושא שלה? מהו הרעיון המרכזי? האם יש בה סמל או מוטיב?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין סמל למוטיב?

תנו דוגמה לאירוניה מהחיים שלכם

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀